

Klassbävning slår mot

Detta verk är licensierat under Creative Commons
Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5
Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>
Verket har publicerats i www.globalarkivet.se.

Jordbävningar drabbar ofta med kirurgisk precision i linje med de drabbade områdenas klassklyftor – så också i Haiti. Medan de rika brygger kaffe och håvar in biståndspengar väntar många fattiga fortfarande på läkare.

FOTO: PAUL JEFFREY/SCANPIX

Jordbävningen den 12 januari lämnade få oberörda, men medan skjulen på sluttningarna kasat ihop fullständigt talar rapporter från den rika, högt belägda stadsdelen Petionville i Port-au-Prince om lukten av färskbryggt kaffe, att de flesta hus är oförstörda, om öppna apotek och affärer fyllda med importerad ost och vin. Samtidigt har över hälften av Haitis invånare en inkomst på drygt tre kronor om dagen enligt den Internationella valutafonden, IMF.

Trots det, skriver William Booth i Washington Post, så kommer Petionvilleborna att dra mest nytta av biståndet: "Genom deras regeringskontakter, handelsbolag och nätverkande familjeföretag kommer de att tillskansa sig en stor del av USA:s och internationellt bistånd och återuppbyggnadspengar."

"Jordbävningar slår vanligtvis med kuslig träffsäkerhet mot

Överlevare från jordbävningen bygger ett tillfälligt skjul i byn Dabonne, Haiti.

de utsatta

FOTO: MARCO DORMINO/SCANPIX

pressad av USA och internationella finansiella institutioner att sälja ut infrastruktur och annan offentlig verksamhet, berättar Sprague för Arbetaren.

– Innan president Aristide tvingades i landsflykt 2004 började han installera offentligt finansierade soppkök och ett nationellt varningssystem. Projekten var i liten skala, men hade de inte avbrutits så hade de räddat människor.

En kvinna bland rasmassorna i centrala Port-au-Prince, Haiti.

undermåliga hem av tegel, lera eller betong” skriver Mike Davis i Slum – Världens storstäder. I boken från 2007 beskriver Mike Davis den globala massflykten från landsbygden in till städerna, vilket oftast innebär in till slummen. Många gånger flyr människorna landsbygden eftersom fattiga länder påförts nyliberala reformer – privatiseringar, avregleringar, sänkta eller slopade tullar – som gjort både livsmedelsförsörjningen och inkomsterna mer osäkra. Haiti är ett bra exempel, menar Jeb Sprague som förra veckan skrev artikeln Haiti's classquake, eller Haitis klassbävning. Haitis regering har sedan 1970-talet varit

BEGREPPET KLASSBÄVNING handlar om hur en jordbävning drabbar efter klassstillhörighet, men också hur klyftorna mellan rika och fattiga kan öka efter en jordbävning. I Haiti kan de sociala efterskalven mot fattiga beskrivas med de två orden ”plundrare” och ”säkerhet”, menar många Haitibedomare. På grund av rädslan att de fattiga haitierna ska ta till våld, plundra och allmänt bete sig som ”hejdlös boskap” vid leveranser av bistånd, så har mat, vatten, läkare och sjukvårdsmateriel fått vänta tills dess att ”säkerheten” kan ”säkerställas”.

Den 18 januari, sex dagar efter skaket, besökte det amerikanska tv-programmet Democracy Now staden Leogane, några mil utanför Port-au-Prince. 80 procent av

husen i Leogane beräknas ha förstörts. Helikoptrar cirklade ovanför men landade inte i Leogane på grund av säkerhetsskäl. Democracy Nows Amy Goodman kunde inte förstå vad som var så farligt. Efter sitt besök i Haiti sammanfattade hon sina intryck: ”Människor med ingenting – hungriga, törstiga, letandes efter sina nära och kära, begravandes sina döda, sörande för de skadade – har visat styrka, anständighet och medmänsklighet trots sin tysta desperation.”

CHRISTOPHER HOLMBÄCK

christopher.holmback@arbetaren.se

Fakta Klassbävning

■ **Begreppet ”klassbävning”,** eller classquake, kan spåras till en artikel i tidskriften The Nature där Phil O’Keefe och andra katastrofforskare 1976 berättar hur Guatemalaborna beskriver sin jordbävningserfarenhet som intimt förknippad med den ökande ”underutvecklingen” för de fattiga i landet: ”Jordbävningen som slog till nyss i Guatemala ses inte längre som en naturlig händelse – lokalborna som överlevde refererar till händelsen som en ’klassbävning’.”